

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Rješenje br. II PŽ 1091/81-2
od 28. VII 1981.

Vijeće: Kosta Manojlović, dr Svetozar Peričić, Božo
Dragaš

Kupoprodaja teglenice

Prodaja teglenice radi kasiranja - Izračunavanje težine
mjerodavne za isplatu kupovnine - Značenje formule "cca"
u smislu Uzance br.121 - Nadopuna postupka radi utvrđji-
vanja visine kupovnine i o sadržaju zaključnica o kupo-
prodaji

Okružni privredni sud donio je presudu od 13.V 1981.
kojom je pod I - tuženi dužan platiti tužitelju dinara
17.172,50 s 8% kamata od 1.V 1978. do konačne isplate,
pod II - s viškom tužbenog zahtjeva od dinara 92.827,50
tužitelj je odbijen, a pod III - svaka stranka snosi svoj
dio troškova parničnog postupka.

Iz obrazloženja presude proizlazi da je tužitelj
utužio tuženoga na platež iznosa od dinara 110.000.-. Tu-
žitelj je utužio i ustvrdio da je s tuženim sklopio ugovor
o prodaji jedne teglenice težine cca 140.000 kg po cijeni
od 1,50 din za 1/kg, te da je tuženi platio dinara
100.000.- u vidu avansa, a da je ostao u obvezi utuženi
sporni iznos. Tuženi je osporio osnovanost tužbenog zah-
tjeva za iznos od dinara 92.827,50. Naveo je da su stranke
stvarno zaključile ugovor prema zaključnici broj 136/11.
Ovom zaključnicom ugovorena je kvaliteta kao vidjena ali
ne i kvantiteta, a dobijena stvarna težina otpadnog želje-
za kupljene teglenice ima se utvrditi vaganjem nakon što
se ista kasira /reže/ u prisutnosti tužiteljevog predstavnika.
Tuženi je platio avans od 100.000.- dinara, a ostatak
se obvezao platiti nakon prijema iskasirane teglenice. Na-
kon iskasiranja utvrđjena je težina željeza od 78.115 kg,
što iznosi 117.172,50 dinara, čime je tuženi ostao u obve-
zi prema tužitelju za 17.172,50 dinara.

Nakon izvedenih dokaza sud je ustanovio da je tuži-
telj vlasnik jedne rashodovane teglenice koja je prema do-
kumentaciji Direkcije riječnog saobraćaja, Sekretarijata
za saobraćaj i puteve Kapetanije imala deplasman od
361,40 tona. Ova dokumentacija ne odgovara spornoj tegle-
nici jer dokumentacija je iz 1975. godine kada je tegle-
nica bila u eksploataciji i kada je težila mnogo više nego

u vrijeme sklapanja kupoprodajne pogodbe. U vrijeme sklapanja ugovora o prodaji sada sporne teglenice ista je imala betonirano dno korita, što je otežavalo izračunavanje deplasmana. Ipak, tužitelj je angažirao radnika Kapetanije koji je izračunao približnu količinu teglenice od 220.000 kg, a stranke su suglasno utvrdile da težina betona u koritu teglenice i razne drvene nadgradnje iznosi oko 70-80 tona, pa je stoga približna težina teglenice iznosila 140.000 kg. Da je težina broda utvrđena sa 140.000 kg na gore opisani način tvrdi svjedok koji je nezainteresiran, isto tvrdi bivši predsjednik tužitelja, kao i radnik tuženog, a posebno proizlazi to iz iskaza bivšeg radnika tuženog koji je prihvatio utvrđeni deplasman broda nakon što je primio izvještaj svoga radnika. Vjerujući iskazu nezainteresiranog svjedoka sud je našao da je na jedan objektivan način utvrdio deplasman teglenice, što će reći da je sud utvrdio težinu teglenice u trenutku sklapanja kupoprodajnog ugovora. Sud je nakon toga trebao utvrditi da li je tužitelj prodao 140.000 kg željeza ili manje, te što znači izraz "cca" u sklopljenom ugovoru, da li stranke ugovorile plaćanje po stvarno izvaganim količinama, tko će kontrolirati vaganje, da li je tužitelj dobio dio kupoprodajne cijene i tome slično. Razmotrivši sadržaj dokumenta - zaključnice od 12.IV 1977. koja nije precizno odredila obveze ugovornih stranaka, sud je nastojao iznaći volju ugovornih stranaka u kom pravcu je i saslušao potpisnike ugovora. Jedan potpisnik ugovora tvrdio je da je nakon utvrdjenja deplasmana broda ustanovljena stvarna težina teglenice i tuženi je trebao platiti 140.000 kg željeza po cijeni od dinara 1,50 za 1 kg, dok radnik tuženog kao potpisnik ugovora na strani tuženog tvrdi da je ugovoreno vaganje izrezane teglenice i plaćanje na taj način dobijene količine. Uvidom u izvještaj dvaju svjedoka koji je podnesen tuženome, sud je utvrdio da je on prihvatio taj izvještaj i na temelju takvog izvještaja ugovor potpisao, a prema izvještaju utvrdjeno je da je određena osoba ustvrdila da će tuženi nakon rezanja i vaganja teglenice platiti tužitelju po 1,50 dinara za 1 kg. Ako se prihvati da je volja ugovornih stranaka bila plaćanje u količini koja će se vaganjem točno utvrditi, lako je objašnjivo zašto je u zaključnici od 12.IV 1977. navedena riječ "cca" kg i zašto nije odmah iskazan puni iznos vrijednosti teglenice. S tim u vezi može se i objasniti razlog upućivanja jedne osobe da kontrolira vaganje izrezanih dijelova teglenice, koja kontrola nije bila efikasna jer je on pristupio vaganju sa zakašnjenjem. Sud je utvrdio da su parnične stranke sklopile kupoprodajni ugovor kojim tužitelj prodaje a tuženi kupuje jednu teglenicu kao otpadno željezo po cijeni od

dinara 1,50 za 1 kg, da je tužitelj primio dinara 100.000.- od tuženog kao avans, da je izračunavanje deplasmana broda provedeno i utvrđena težina teglenice sa 140.000 kg otpadnog željeza, pa će tužitelj biti isplaćen u iznosu koji dinarski odgovara izmjerenoj težini otpadnog željeza, da je tužitelj imao mogućnosti i pravo da kontrolira tuženog prilikom vaganja izrezanog željeza sporne teglenice, da je tuženi dokumentima dokazao da je u svoje skladište preuzeo 78.115 kg otpadnog željeza, pa se postavlja pitanje gdje je nestalo 61.885 kg željeza, što predstavlja dinarsku protivrijednost od dinara 92.827,50. Ovo sud nije mogao utvrditi, te se moglo samo pretpostaviti ili da je deplasman broda netočno računat ili nije težina broda 140.000 kg nego mnogo manje, ili je na putu od mjesta gdje se vršilo rezanje teglenice pa do stovarišta tuženog gdje se obavljalo vaganje roba nestala ili je upravo toliko željeza koliko nedostaje ostalo na betonu izvadjenom iz korita teglenice. Danas sporne teglenice nema, pa se stoga i ne može vršiti novo mjerenje deplasmana. Iz iznešenih razloga sud je udovoljio tužbenom zahtjevu samo za dinara 17.172,50, koliko je i tuženi priznao tužitelju da do danas nije platio.

Tužitelj je uložio žalbu protiv citirane presude, pobijajući presudu u dijelu za koji je odbijen za iznos od dinara 92.827,50.

Predložio je da se pobijana presuda preinači i udovolji tužbenom zahtjevu tužitelja uz obvezu tuženoga da naknadi trošak tužitelju.

U odgovoru na žalbu tuženi je ostao kod navoda iznešenih tijekom postupka, te je predložio da se žalba odbije a pobijana presuda potvrdi.

Žalba je osnovana.

Ispitujući prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi drugostepeni sud nalazi da utvrđeno činjenično stanje još ne daje osnovu za pravilnu ocjenu predmetnog spora.

Polazeći od toga da su stranke sačinile zaključnicu od 12.IV 1977, proizlazi da su stranke pod toč.6. te zaključnice utvrdile kupoprodaju željeza stare rashodovane teglenice u težini od cca 140.000 kg po 1,50 dinara za 1 kg. Iz predmetnog spisa je vidljivo da je tužitelj angažirao radnika Kapetanije koji je izračunao približnu količinu

tegljenice od 220.000 kg, a stranke su suglasno utvrdile da težina betona u koritu tegljenice i raznorazne drvene gradje iznosi oko 70-80 tona, pa je stoga približna težina tegljenice iznosila 220.000 kg umanjeno za 80.000 kg ili 140.000 kg željeza. Kada iza toga ne bi ništa slijedilo tada bi se predmetni spor imao, u pitanju obveze tuženoga prema tužitelju za isporučeno željezo, riješiti prema Uzanci 121 Općih uzanci za promet robom, prema kojoj kada je količina robe u ugovoru označena uz dodatak "cca" dopušteno je odstupanje do najviše 5% /iznad ili ispod ugovorene količine/. Znači da bi tuženi bio u obvezi platiti tužitelju količinu robe utvrdjenu u zaključnici koju su suglasno potpisali, tj. 140.000 kg željeza umanjeno za najviše do 5% od iskazane ugovorene količine. Nesporno je medju strankama da je u takvom stanju po zaključnici od 12.IV 1977. tuženi i preuzeo rashodovanu tegljenicu radi eksploatacije starog željeza i to od tužitelja bez prigovora. U postupku provedeni dokazi s obzirom na proturječnost izjava potpisnika spomenute zaključnice ne bi se mogao izvesti zaključak da je došlo do novacije ugovora uključujući u to i ostale izvedene dokaze. Prema tome, ne bi se ni moglo prihvatiti pravno stajalište prvostepenog suda da bi volja stranaka bila drugačije izražena od one u sadržaju iz zaključnice od 12.IV 1977. godine.

Valjalo je stoga uvažiti žalbu tužitelja, a presudu prvostepenog suda ukinuti s time, da prvostepeni sud u ponovljenom postupku postupi u smislu prednje primjedbe i potom donese novu odluku zajedno s odlukom o troškovima prvo i drugostepenog postupka.

V.V.